

גליון

משמיע ישועה

ציצים ופרחים
על פרשת השבוע וענינא דיומא
שנאמרו בשיעורי השבוע של
מורינו הגה"צ
אבד"ק ברכת מנחם שליט"א

פרשת ויגש

יו"ל ע"י שומעי לקחו
שנת תש"פ לפ"ק - גליון י'

א. **ויאמר בי אדוני**.....ג

שם ה' בקרבינו / ויראו ממך

ב. **אנכי ארד עמך מצרימה**.....ה

אל תירא עבדי יעקב / השוכן אתם בתוך טומאתם /
אמת חותמו

ג. **העגלות אשר שלח יוסף**.....ח

עליות וירידות / וירא את העגלות / ארון נושא את
נושאו

ד. **סמא דיסורי קבולי**.....יב

סמא דיסורי קבולי / המקבל עליו עול גליות / בלבת אש
בתוך הסנה / לא חלי ולא מרגיש

להשיג הגליונות

בבארא פארק: **בוויליאמסבורג:**

ביהמ"ד ברכת מנחם ביהמ"ד ברכת מנחם
4424 16th Ave. 491 Flushing Ave.

ביהמ"ד אברכים **בירושלים:**

ברכת מנחם ביהמ"ד ברכת מנחם
1600 55th St. רח' זית רענן 1

להערות והארות ולקבל הגליון בדוא"ל
mashmiayeshuah@gmail.com

א. ויאמר בי אדוני

שם ה' בקרבינו

את הפסוק ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני, פירשו הרה"ק ר' ישראל אבוהצירא זי"ע הבבא סאלי.

כשנגש יהודה לדבר עם יוסף, דיבר עמו בתקיפות, וזהו לשון ויגש, וכמו שדרשו רז"ל שניגש למלחמה.

ולכן כדי להרתיע את יוסף, אמר לו "בי אדוני", דע לך, כי באותיות שמי רמוז שם הוי"ה שהוא אדוני, ולכן עליך להזהר בכבוד אדוני שהוא שם הוי"ה הנמצא בי, ולהאזין לדברי בכבוד, ולשמוע בקולי, ולשחרר את בנימין.

דבר גדול נוכל ללמוד מכאן.

בני ישראל נקראו יהודים, על שם יהודה, ויהודה הראשון בנו של יעקב אבינו מלמדנו, היאך להיות תקיף ואמיץ וגבור כארי, לעשות רצון אבינו שבשמים, ולא להישבר משום משבר, ולא להרגיש ירוד, כי יש לנו כח עליון, כי שם ה' בקרבינו, ובזה ננצח בכל עת ובכל שעה.

ולכן שלח יעקב את יהודה להורות לפניו גושנה, לתקן לו בית תלמוד, כי גם לבנות בית לאלקינו, לייסד ישיבה, צריך אומץ רב להתגבר על כל המכשולים בדרך, ובפרט כי כל ההתחלות קשות, וצריכים לכך כחו של יהודה, לידע כי בי אדוני, ולא להתפעל מכלום.

כמו כן גם אנו, בכל שעת נסיון ובזמנים קשים, או כשצריכים לבנות בית לה' ולתורתו, ניגש באמיצות ובעוז, ונעשה מה שמוטל עלינו בלי שום פחד ומורא, ונכריז בעצמינו בכל עת מצוא כי בי אדוני.

כי האדם אינו עושה לעצמו כלום, רק הוא עושה רצון בוראו, ולכן השי"ת ששמו בשם ישראל, ישמרינו מכל צר, ונצליח בכל דרכינו, ויהיה

משמיע ישועה

בעזרינו לפעול גדולות ונצורות למען כבוד שמו יתברך.
לא נרעד ולא נפחד מכלום, כי ה' לי ולא אירא.

ויראו ממך

דוד המלך משבט יהודה ניגש להילחם מול גלית הענק, שהטיל אימתו על כל מערכות ישראל, אבל דוד על אף היותו קטן, ולא היה מלומד מלחמה, לא חת ולא זע ממנו, והלך לקראתו באמיץ כח.

וכמו יהודה בשעתו כשעמד לפני משנה למלך מצרים, כן נכדו דוד המלך כשעמד לפני גלית הפלשתי, הכריז ואמר "בי אדוני".

וכה אמר: אתה בא אלי בחרב ובחנית ובכידון, ואנכי בא אליך בשם ה' צבאות אלהי מערכות ישראל (שמואל א' י"ז מ"ה).

ובמדרש איתא:

לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא וגו', אמר דוד איני מתירא מכל בריה, למה, משום ששמו של הקדוש ברוך הוא הוא עושה מלחמתי, שנאמר (שמות טו ג) ה' איש מלחמה, ובמה הוא עושה מלחמה, בשמו, שנאמר ה' שמו.

ואף האומות מתיראין ממנו בשעה שאנו עוסקין בתורה, שנאמר (דברים כ"ח י') וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, שבשמו של הקדוש ברוך הוא ישראל נוצחין.

ב. אנכי ארד עמך מצרימה

אל תירא עבדי יעקב

יעקב אבינו מקבל עליו גזירת הגלות ויורד למצרים, למקום טומאה וזוהמה, אבל הוא מפחד, הוא חושש לעצמו, וחושש לבניו ובני בניו עד סוף כל הדורות, שיישארו נקיים ויראי ה' ויראי חטא, וח"ו אם יפלו בעומקי הקליפות שיכלו להעלות משם.

נגלה אליו הקב"ה ואמר ה' ליעקב אל תירא עבדי יעקב, אנכי ארד עמך מצרימה, אף אם בניך יהיו במיצר, אף אם יהיו במצרים בערות הארץ, במקום טומאה, אנכי אהיה עמהם, כי אני ה' השוכן אתם בתוך טומאתם.

ואם הקב"ה יהיה עמהם אף במצב של טומאה, בודאי שסייע בידם להוציאם משאול תחתיות, ולהשיבם לאביהם שבשמים, וזהו שהבטיח לו השי"ת, ואנכי אעלך גם עלה.

השוכן אתם בתוך טומאתם

על הפסוק השוכן אתם בתוך טומאתם (ויקרא ט"ז ט"ז), מביא רש"י מחז"ל (יומא נז.) דאף על פי שהם טומאים השכינה ביניהם.

ולכאורה הלא יש כמה עוונות הדוחקים רגלי השכינה, ואיך השכינה שורה במקום טומאה וחלאה?

וביאר בספר "דברי ישראל" דהאותיות האמצעות שבתוך תיבת ט"מ'א'ת'ם' הוא אותיות "אמת", וזה שנאמר השוכן אתם בתוך טומאתם, היינו במדת האמת, שהוא בתוך טומאתם, שזאת הוא העיקר, שאף על פי שהם טומאים, אבל אם האדם יודע מצבו ויודע האמת לבו נשבר, ואז השכינה שורה בקרבו כמו שנאמר (ישעיה נ"ז ט"ו) **אשכון את דכא**, והקב"ה שוכן בקרבו ומצמצם עצמו בתוך נקודת האמת שבו.

משמיע ישועה

העיקר הוא, יהיה איך שיהיה, ובאיזה מצב שיהיה האדם, על כל פנים צריך שידע בעצמו האמת, שנפשו לא מטוהרה, כמו שאמר הנביא (ירמיה ב לה) **הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי**.

מה שאין כן כשהאדם בגאות ואינו מכיר מצבו העגום, אין שם השראת השכינה, **כי אותו לא אוכל** (תהלים ק"א ה) **ואין אני והוא יכולין לדור וכו'** (סוטה ה), וזהו הסמיכות השוכן אתם בתוך טמאתם, וכל אדם לא יהיה, **פי' שיהיה בעיני עצמו לא כלום**.

וכן כתב גם בספר **"ויגד יעקב"** בבחינת שני נביאים נתנבאו בסגנון אחד.

ואולי יש להעמיס את זה בפרשתינו, שאמר הקב"ה ליעקב, אנכי ארד **"עמך"** מצרימה, דוקא עמך, במידת האמת שלך, תתן אמת ליעקב, שאם יתאמת אצל האדם מצבו בעבודת השם, אז אף אם הוא יהיה במצרים, הקב"ה יהיה עמו, השוכן אתם בתוך טמאתם.

אמת חותמו

והא לך לשונו הקדוש של הרה"ק ר' אברהם חיים זי"ע **אבד"ק זלאטשוב** בעל אורח לחיים, בספרו **"פרי חיים"** על מסכת אבות (פרק ד' משנה ד').

שמעתי בשם הבעש"ט זלה"ה, שהיה מקרב אף בעלי עבירה ר"ל כשלא היה בגדלות, ומרחק בעלי תורה שאינם בעלי עבירה כשהיו בגדלות.

ואמר שכשהוא בעל עבירה, ויודע מזה שהוא בעל עבירה, ומחמת זה הוא שפל בדעתו, השם יתברך עמו, כי הוא השוכן אתם בתוך טומאותם, אבל בזה אף שאינו בעל עבירה, כיון שהוא בגדלות, אין השם יתברך עמו, כי (סוטה ה), אין אני והוא יכולין לדור, עכ"ד, ודפח"ח.

וכעין זה הוי עובדא אצל הרה"ק החוזה **מלובלין** זי"ע שהיה מקרב מאד איש אחד שהיה ידוע כשפל ופחות ביותר, והיה מלוה אותו בכבוד, מה שלא עשה כן לחשובים.

ושאלו הרה"ק **מרופשיץ** זי"ע לפשר תמיה זו, והשיב לו החוזה זי"ע:

יודע אני את מצבו הפחות והשפל, אבל בהיות והוא מכיר ויודע את מצבו, לכן אני אוהב אותו, כי הוא עומד במדת האמת.

עוד יוסף חי

פעם הגיעה אל ה'בית הלוי' אשה בוכיה וסיפרה שבעלה ברח והותיר אותה עגונה וחסרת כל.

שאלה הרב: נו ומה ביכולתי לעשות עבורך?

האשה השיבה כשהיא ממררת בבכי: ברצוני שהרב יאמר לי האם הוא חי או מת.

הרב מבריסק השיב: הוא חי.

הוסיפה האשה לשאול: האם עודנו שומר על יהדותו או שהוא השתמד והמיר את דתו?

"הוא יהודי" ענה לה הרב.

ואז שאלה האשה ותקוה גדולה נשמעה בקולה ומתי יחזור?

בקרוב ממש. השיב הרב, והאשה מאוששת משהו יצאה מחדרו.

כעבור זמן מה, התקיימו דברי הרב במלואם, האיש חזר לביתו כשומר תורה ומצוות, ותהום כל העיר בריסק מן המופת המופלא, ומרוח הקודש של הרב.

כאשר הגיע השמועה לאזני הרב הגיב, מדוע סבורים אתם שזהו מופת? הרי אשה זו שאלה האם בעלה חי או מת, והשבתי לה שהוא חי, על פי ההלכה שלכל אדם יש חזקת חיים, אחר כך שאלה, האם הוא נשאר יהודי או שהשתמד, ומשום שלכל אדם יש חזקת כשרות, עניתי שהוא נשאר יהודי.

ולאחר מכן התענינה האשה מתי ישוב הבעל, וסברתי שאם הוא נותר חי, וגם יהודי, בוודאי שישב בקרוב.

ג.

העגלות אשר שלח יוסף

עליות וירידות

האדם צריך להתמודד בכל המצבים עם כל הקישויים הכרוכים בהם, יש ימי עלייה, כולם עוטה אורה, וכל מה שהוא עושה ה' מצליח בידו, ואז האדם ברום המעלה, וכל העולם לא נברא אלא בשבילו, ועובד את ה' מתוך שמחה והרחבת הדעת.

ואחר כך באים עליו מצבי שפל וירידה, והרבה פעמים הוא בא מלווה ביסורי גוף ונפש, צרות מבית ומבחוץ, והאדם עומד חסר אונים מול הר גבוה שנפל עליו וקשה מנשוא.

הוא צריך אומץ גדול לא ליפול בייאוש, ולהתחזק עצמו כי לא לעולם יהיה אפילה, ומהרה תהיה אורה, ויאיר כאור יום חשכת לילה, והנה ימים באים – ימים טובים – וביום טוב היה בטוב.

וירא את העגלות

ולחזוק לכל אדם בזמנים הקשים מצאנו מים קרים על נפש עייפה, מפום ממלל ררבן הרה"ק **מסאכאטשוב** זי"ע, בספרו **שם משמואל** בפרשתינו, ובטוח אני בזאת כי מרי לב ימצאו בו נוחם, בIODעם כי בקרוב יתהפך הגלגל, ומזלם יאיר ויזרח שבעתיים כאור החמה.

וזה לשונו הזהב בענין העגלות ששלח יוסף ליעקב אביו:

ונראה לפרש ענין העגלות, שהוא מלשון עיגול, ונקרא על שם האופנים, כי אופני העגלה עגולים, וכל דבר עגול המתגלגל ממעלה למטה, נקודת גבנונית העיגול כשהוא יורד ומשפיל, לא יתכן לקרותו ירידה בהחלט, כי ירידתו זו היא התחלת עלייתו שנית וחוזר חלילה.

והוא רמז ומשל נפלא על מאורעות האדם וילדי יומו, כי אין ירידתו

משמיע ישועה

והשפלתו נקראת ירידה בהחלט, וחכם הרואה את הנולד רואה בכל ירידה התחלת עלי', וכן להיפוך כששעתו מוצלחת לא ירום לבבו וישקיף ויראה בכל עלי' ירידה.

ובאמת שזו היא עצה נכונה לפני האיש, שלא יהי' רובץ תחת משאו, אלא יבטח בשם ה' וישען באלקיו, כי ירידתו זוהי עלייתו, וקלקלתו תקנתו. וכן להיפוך כשהאופן עולה הוא מעותד לירידה.

וזהו הרמז ששלח יוסף לאביו עגלות, להורות לפניו כי אף שהוא הולך בראש גולים וירידה היא לו לצאת מארץ הקדושה לארץ הטמאה לסבול הגלות, ולפרוע השטר חוב של גר יהי' זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה הוא זרעו, איננה ירידה בהחלט, ואדרבה ירידה זו עלי' היא.

וז"ש וישלח עגלות וגו' לשאת אותו, ולא כתיב להוריד אותו, אלא כמו שאמר לו ה' במראות הלילה אנכי ארד וגו' ואנכי אעלך גם עלה, היינו שהירידה היא עלי', וזה שאמר לשאת אותו, שזה הדבר נשיאות הוא לו ולא ירידה.

וכאשר ראה יעקב אע"ה את העגלות הבין שזה הענין בעצמו החזיק ביד יוסף, ולא נפל בנופלים, והוא במדרגת חי ע"כ ותחי רוח יעקב אביהם, שהזכרת חיות יוסף שהוא במדרגת חי עורר בו החיות להיות במדרגת חי, ולא יחוש על ירידתו למצרים כי ירידתו היא חיותו, ויוסיף מעלה כמו שרמז לו יוסף, עד כאן דבריו.

עולם הופך ראיתי

כך הוא דרכו של עולם, וכך הוא דרך החיים, החיים הם גלגל החוזר בעולם, פעם אתה למעלה, אבל לא לעולם חוסן, הגלגל מסתובב ושוב אתה למטה, ולא כל הימים סוגים בשושנים.

ולכן ייצר הקב"ה את העולם עגול, ובכל רגע ורגע סובב והולך סביב סביב, להיות לנו לחיזוק, כי העולם מסתובב תמיד, ולא נהיה לעולם בשפל המצב, כי עוד מעט קט נתרומם למעלה

משמיע ישועה

כך היא מעגל החיים.

זה עתה עברנו ימי החנוכה, וכשהיונים גזרו גזירות על ישראל וביטלו מתלמוד תורה, התחבאו ביערות ולמדו במסירות נפש, וכשבאו הרודפים עשו עצמם כמשחקים בסביבון – דריידל.

ואפשר לומד שדוקא שיחקו בסביבון כדי לחזק את עצמם, שאף שנראה מצבם חשוך ואופל, אבל עד מהרה יתגלגל הדבר כסביבון הזה אשר סביב סביב יתהלך, כי זהו חיזוק גדול לבני ישראל בגלות.

וכך הוה, ונ'ס ג'דול ה'יה ש'ם.

ארוך נושא את נושאי

ושבתי וראיתי להוסיף, דהרמז של העגלות שיוסף התחזק עצמו בזה במצבים הירודים בהיותו בארץ העמים, בערות הארץ, מקום רימה ותולעה, ועל זכרוננו עלה ימים הנעלים בהם ישב ולמד סתרי תורה עם אביו בחיר האבות יעקב איש תם, וכאן הוא עבד לשר בית הסוהר, והשתמש ברמז העגלות לחיזוק ועידוד, שירידה זו הוא צורך עלייה.

אבל כל זה היה לפני שקרבנו הקב"ה להר סיני, ונתן לנו את תורת אמת, וחיי עולם נטע בתוכינו, דלאחר מתן תורה, כשדבוק האדם בתורה, אז התורה מנשאהו מירידות שלו, והתורה מחייהו ומחזקהו והוא המוט שנשענים עליה.

רק קודם מתן תורה הוצרכו לרמז העגלות להתחזק במצרים, אבל כשניתנה תורה לישראל אז התורה היא חיינו, ולולא תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי.

ויש לומר בזה רמז נחמד ונעים.

אף שכל כלי המשכן נשאו בעגלות במסע המחנות, אבל בארון שבו מונחת התורה נאמר בכתף ישאו, ולא בעגלות, כלומר, אם דבוקים בתורה לא נצרכים רמז העגלות.

משמיע ישועה

"הארון נושא את נושאי".

נושא מלשון מגביה, הארון מגביה את כל מי שמקיים התורה ולומד את התורה, הוא נושא אותו, ונושא אלומותיו, נושא את סבלו וייסוריו, ומגביה ומעלה אותו אל רום המעלות, והוא החיזוק שיש לאדם בזמנים הקשים.

ובהם נהגה יומם – בשעת עלייה – ולילה – בשעת ירידה, כי הם חיינו ואורך ימינו.

זאת תורת העולה היא העולה.

וירא את העגלות

פעם באו משמשיו של הגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל ואמרו לו שה'טעקסי [מונית] מחכה לו.

אמר להם ר' משה: באירופה כשהיה מגיע העגלון היינו רגילים לומר, "הבעל עגלה הגיע", וכיום באמריקה אומרים הטעקסי מחכה.

מה פשר ההבדל?

פעם היו בני האדם העיקר, ואילו כיום המכונית היא העיקר.

ד. סמא דיסורי קבולי

סמא דיסורי קבולי

ויבאו מצרימה יעקב וכל זרעו אתו, בניו ובני בניו אתו, בנותיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה.

הקשה האור החיים הק' דאחר שאמר יעקב וכל זרעו אתו, לא היה צריך לומר פעם שנית בניו ובני בניו וכו', ועוד הקשה למה הפסיק בין בניו ובני בניו לבין בנותיו ובנות בניו בתיבת אתו.

וביאר שבפסוק זה טמון יסוד גדול, וז"ל:

אכן כוונת הכתוב הוא, שבא להודיע כי יש הפרש בין בני יעקב בירידתם למצרים, כי יש מהם שבאו ברצונם לקבל גזירת מלך בלב שלם, ויש מהם שהיו חוככים להתעכב מרדת לכור הברזל.

וציינם הכתוב מי ומי ההולכים לפרוע שטר חוב הגלות מרצונם, ואמר בניו ובני בניו אתו, פי' אלו לא הוצרך להביאם הוא, אלא הם מעצמם באו אתו, בדומה לו, ואח"כ סדר אותם שלא באו מרצונם, עד שהוצרך יעקב להורידם בעל כרחם, והוא אומרו בנותיו ובנות בניו וכו', פי' הוא הביאם, לא לרצונם באו.

וכאן אומר האור החיים' דבר עצום ונורא.

יעקב ובניו ובני בניו כיון שהם קבלו גזירת הגלות באהבה, וירדו למצרים מרצונם, לכן לא סבלו ונפקע מהם השיעבוד, וכמו שאמרו במדרש, שכל זמן שאחד מיורדי מצרים הי' קיים לא התחיל השיעבוד, והטעם שלא סבלו השיעבוד היה, משום שקבלו את הגלות והיסורים באהבה.

וטעם הדבר הוא, כי סמא דיסורי קבולי, התרופה לייסורים היא קבלתם באהבה, לפיכך אותם אלו שקיבלו את דינם באהבה הם ניצלו מהייסורים עצמם, עכתו"ד.

המקבל עליו עול גליות

הרי לן עצה טובה ומועילה, כיצד להסיר את הייסורים, והוא, לקבל אותם ברצון ובאהבה, והיינו שעליו להתבונן על מה ולמה באו עליו, ויבין שהקב"ה רוצה שיתקרב אליו, ושולח לו אותות שיחזור בתשובה, ואם יקבל עליו את דינו באהבה, ומיד יתקרב לבוראו, מובטח לו שאכן יסורו ממנו, כי מי שמקבל את הייסורים הבאים עליו ברצון ובאהבה, הייסורים עוזבים אותו.

ולעומת זאת מי שמתנגד לייסורים, ומקבל אותם בזעם ובזעף, מחמיר את מצבו, שהרי אמרו חז"ל (תנא דבי אליהו רבא ב'), שהמבעט בייסורים כופלים אותם עליו.

וההגיון בזה פשוט, שהרי כל תכלית הייסורין והקשויים הבאים על האדם הוא כדי שיתקרב אל בוראו, ולא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב האדם, וכיון ששם אל לבו, ושב אל ה' הרי לא נצרכים היסורים שוב.

וכן הענין שהקב"ה מעמיד על ישראל מלך קשה כהמון כדי שיחזרו בתשובה, ואם מקבלים את הרמז שהכל בא מאתו יתברך, ומקבלים עול הגלות באהבה, אז אין למלך קשה שום שליטה עליהם, ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, משא"כ אם לא מקבלים האות משמים, ונלחמים עם המלך קשה וכדומה אז כופלים הייסורים רח"ל.

וכענין הפסוק, ופרעה הקריב ודרשו חז"ל שהקריב לבן של ישראל בתשובה, וכיון שחזרו וצעקו אל ה' הרי שוב לא היה לו שליטה על ישראל ואדרבה סוס ורוכבו רמה בים ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים, כי סמא דייסורי קבולי.

וכן מבואר בספר **אוהב ישראל** בפרשתינו, וזה לשונו הקדוש:

ויאמר [יעקב] הנני מוכן ומזומן לקבל על עצמי עול הגלות ועול מלכות שמים, ומאחר שקבל עליו עול הגלות ועול מלכות שמים באימה ויראה, אז ויאמר ה' אנכי הא-ל-אלקי אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימן שם, עכ"ל

משמיע ישועה

הרה"ק ר' משה מקוברין זי"ע ביאר בדרך זה את הפסוק בתהילים, כי עד צדק ישוב משפט.

כל היסורים הבאים על האדם, הם רק עד צדק, עד שיפעל ויחקוק אמונה בליבו כי צדיק ה' ואמת דרכיו, ואין להרהר אחר מיזותיו, אבל אחר שברור לו כבר כי ה' הצדיק, והוא מקבל יסוריו באהבה, והגיע לדרגת עד צדק, על ידי זה ישוב משפט, והדינים נמתקים, כמחז"ל סמא דיסורי קבולי והשי"ת מהפכם לרחמים.

בלבת אש בתוך הסנה

וכן כשהיו בני ישראל בגלות מצרים והגיע הזמן לגאלם, רצה הקב"ה ללמדם יסוד זה כי כשמקבלים גזירת השי"ת באהבה ויודעים שהכל מאתו יתברך ניצלים מכל צער ונזק, ולכן נתגלה הקב"ה למשה רבינו במראה הסנה.

וכמו שפירש בספר **ייטב פנים** (מאמר הוד והדר לחנוכה אות נ"ט) על מה שאמר המדרש על הפסוק וירא ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה, ללמד שאין מקום פנוי מן השכינה אפילו סנה.

כלומר שאפילו סנה קוץ המכאיב גם זה אינו פנוי מן השכינה, וזהו שאמר המדרש מתוך הסנה, ע"ש עמו אנכי בצרה, כלומר שאנכי עמו שוכן בצרה הוא המכאיב לו, ולא הסנה בעצמו, כי אם כחו יתברך בקרבו, הוא המכאיב, וזה יסוד האמונה שהוא יתברך מנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים ולא זולתו וכו'.

וכשיבינו את זאת יסתלק מהם כל היסורים והמכאובים וכנ"ל כי סמא דיסורי קבולי.

ויש להמשיך עוד ולומר כי משה רבינו ביקש מהקב"ה אות ומופת בדבר, והקב"ה נתן לו המופת שנהפך מטהו לנחש ושוב ויהי למטה בכפו, וביארו בספר **שמירת הלשון** (חלק ב' פרשת שמות) ביסוד זה, וז"ל:

ויהי למטה בכפו, בכפו דייקא, רמז בזה, שבזה שהאדם מקבל על עצמו היסורים שהובאו עליו תיכף מסתלק ממנו הדין שלמעלה [כי

משמיע ישועה

בזה שנתרצה משה רבינו ע"ה לאחוז בכפו בנחש שהיה עונש תיכף הפך להיות מטה].

ובזה מבאר מה דאיתא בעבודה זרה (דף טז:), כשנתפס רבי אליעזר למינות, [מינים תפסוהו לעבודת כוכבים] העלוהו לגרדום לדון, אמר לו אותו הגמון: זקן שכמותך יעסוק בדברים הבטלים הללו? אמר לו: נאמן עלי הדיין. כסבור אותו הגמון שעליו הוא אומר, והוא לא אמר אלא כנגד אביו שבשמים, אמר לו הואיל והאמנתי עליך, דימוס, פטור אתה, ע"כ לשון הגמ'.

והענין הוא דכיון שר' אליעזר קיבל עליו דין שמים, תיכף נסתלק ממנו הדין, ועלה בלב ההגמון שעליו הוא אומר, ופטרו.

לא חלי ולא מרגיש

והנה ידוע מקדמונים, שהצדיק שמוסר נפשו על קדושת השם, ומקדש את ה' במיתתו, אינו מרגיש באותה שעה שום כאב וצער.

והנה הדבר מבואר בספר **תשב"ץ** (סימן תט"ו) משמיה דמהר"ם **מרוטנבורג** שבעצמו נהרג על קדושת השם, וזה לשונו:

אומר מהר"ם ז"ל כשאדם גומר בדעתו לקדש ה' ולמסור נפשו על קידוש ה', כל מה שעושים לו במותו סקילה שריפה תליה אינו כואב לו כלום, וכמו שכתוב (במשלי כ"ג) **הכוני בל חליתי הלמוני בל ידעתי**, כלומר כשהעכו"ם הכוני פצעוני לא היה כואב לי וכו' ע"ש.

ולפי יסודו של האור החיים הקדוש אפשר להסבירו בקל, כי כיון שגמר בדעתו להיות נהרג על קידוש ה', הרי שקיבל עליו גזירת הבורא בדומיה, שוב לא יצטרך להיסורים הנלוים עם המיתה, כי קבלת הדבר הוא הסם המרפא הייסורים.

מלך קטן - מלוכלך

בגמרא מועד קטן (דף יח.) אמר אביטול ספרא משמיה דרב פפא: **פרעה שהיה בימי משה, הוא אמה וזקנו אמה, שהיה קצר קומה ביותר, כל קומתו היה רק אמה.**

בספר **"איש חמודות"** מהגאון ר' חיים מיכאל דוב ווייסמאנדל זצ"ל מסופר:

כשהיה רבינו בענגלאנד לפני המלחמה פגש בציונים שהתפארו לפני המלומדים הנכרים, שהם משפצים את לשון הקודש, והופכים אותה לעברית, הלשון שבו להם, משום שחסרים בו הרבה מילים וכינויים.

ולדוגמא הביאו, שבלשון הקודש צריכים לומר **כלב קטן**, והם חידשו את הקיצור **כלבלב**, ביקש המלומד לשמוע את חוות דעתו של רבינו בנידון.

ורבינו ענה לו שזה שקר מוחלט, משום שבלשון הקודש קוראים לכלב קטן **כלבון**, כמו שקוראים הנקודה השחורה שבעין אישון עין, כי בה משתקפת צורת האיש שעומד נגד האדם. דוגמא נוספת היא המלה (כלים פ"ב מ"ב) חבינות, ופירשו המפרשים שהוא קיצור לחביות קטנות.

ומזה רואים שהם אינם מתמצאים במיוחד בספרי הקדמונים, רק מדברים כך מרוב עם הארצות שבהם, לעומת זה מה שהמציאו הם לקרות כלבלב להורות על קטנות, הוא עם הארצות נוספת, כי כפל הלשון מורה על גודל הדבר, ולא על קטנו, כמו שרואים בפסוק פ' תזריע, **ירקק או אדמדם**, שפירשו חז"ל, ירקק ירוק שבירוקים, אדמדם אדום שבאדומים, כי כפל לשון מורה על חוזק הדבר ולא להיפך.

אמנם סיים רבינו, לשיטתם טוב מאד, מאחר שהם מתכוונים להקים מדינה בארץ ישראל ארץ קטנה, בערך כל הארצות, ובראשה יעמידו שם מלך ככל הגוים, והמלך על מדינה קטנה הוא **מלך קטן**, ולשיטתם שכדי להורות קטנות כופלים את האותיות האחרונות, אם כן יהי' שמו של המלך הקטן הזה **"מלוכלך"** ואכן שם זה מתאים לו מאד.

התודה והברכה

ברכות מאליפות נשגר בזה
לכבוד מורינו הנעלה והמפואר, המפורסם לשבח ולתהלה, ה"ה

הרה"ג ר' משה וויליגער שליט"א

ראה"כ כולל ערב חבורת ברכת הפירות בעיה"ק ירושלים
בעמח"ס דברי משה

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת הבת במז"ט

זכות הפצת התורה יעמוד לו, שיזכה לנחת לרוב מכל יוצ"ח מתוך
בריות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים טובים, אמן.

כעתירת אברכי הכולל

התודה והברכה

נדבת ידידינו עוז,
האברך החשוב והיקר

מוה"ר מרדכי לעסין הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו במז"ט

זכות הפצת התורה יעמוד לו, שיזכה
לנחת לרוב מכל יוצ"ח מתוך בריות
גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים
טובים, אמן.

התודה והברכה

נדבת ידידינו עוז,
האברך החשוב והיקר

מוה"ר אברהם פאלק הי"ו

אבי"עיה"ק ירושלים ת"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת הבת במז"ט

זכות הפצת התורה יעמוד לו, שיזכה
לנחת לרוב מכל יוצ"ח מתוך בריות
גופא ונהורא מעליא לאורך ימים
ושנים טובים, אמן.

התודה והברכה

נדבת ידידינו עוז,
האברך החשוב והיקר

מוה"ר יונתן לעוו הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת הבת במז"ט

זכות הפצת התורה יעמוד לו,
שיזכה לנחת לרוב מכל יוצ"ח מתוך
בריות גופא ונהורא מעליא לאורך
ימים ושנים טובים, אמן.

התודה והברכה

נדבת ידידינו עוז,
האברך החשוב והיקר

מוה"ר נפתלי ראזענבערג הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו במז"ט

זכות הפצת התורה יעמוד לו, שיזכה
לנחת לרוב מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא
ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים טובים,
אמן.